

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 4.

V Ljubljani, v soboto 28. januarja 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne izvzemši dne 25. februarja in 29. julija. — Naročnina je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“, Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, Gradišče štev. 15. Uradne ure od 9—12 ure dep. in od 2—4 pop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Poslanci, ganite se!

Od dne do dne bolj neznošen postaja za Slovence dunajski politični položaj. To najbolj čutimo slovenski časnikarji, ki dobivamo iz raznih krajev domovine, zlasti s periferije, obupne glasove, kateri pravijo, da naša stvar gre rakovo pot, in ki deloma celo trdijo, da obmejnim Slovencem po krivdi vlade že bije poslednja ura. Vsa poročila se strinjajo v mnenju, da je pritisk na Slovence od strani nam sovražnega uradništva in sploh nam nasprotnega sistema — hujši, kakor je bil kdaj poprej. V dokaz naj služi zopet v našem današnjem listu dopis s Koroškega.

In zakaj je položaj Slovencev posebno sedaj v resnici postal neznošen? Naši poslanci tlačanijo vladi kot črne živine. Žrtvujejo ji z dovoljevanjem novih davkov in vojakov zadnje moči naroda. Vsak dninar si pri izrednih žrtvah nekaj prisluži, naši poslanci pa po večletni službi nič in zopet nič. In za ljudstvo še manj kot nič! V prejšnjih časih, kadar se nam je kje godila posebno velika krivica, je vsaj kak poslanec povzdignil svoj glas v državnem zboru in, četudi ni bila potem velej krivica odpravljena, neko tolažbo je vendar v tem že našel stiskani narod, da so se v državnem zboru razkrivale njegove rane in bičali krivičneži. Že iz kremenitih govorov državnih poslancev je narod srkal moralno moč v težkem svojem boju. Sedaj je izgubil izmučeni narod tudi to podporo. Poslanci molče, ker — morajo molčati in mirovati. Usta jim maši obstrukcija, roke in noge jim pa veže vlada. Mutasti in pa zvezani se poslanci včasih še prikažejo med svoje volilce, toda le s tem namenom, da ljudem natrosijo v oči nekoliko peska. To hočejo, da bi narod ne videl svoje reve in da bi lepo naprej pel oslepjeni kos, vsaj nekateri poslanci.

Mojstersko delo je v tem obziru zvršil na shodu v Škofji Loki poslanec dr. Ferjančič, ki se čuti za svojo osebo zadovoljnega podpred-

sednika državnega zbora. Lepo pri miru je pustil ime Heina in druga taka sveta imena naših prijateljev. Tvezil je „inteligentnim“ svojim ovčicam, kako so srečne, ker „poslanci slišijo od ministrov včasih prijazne besede“ (!) in rekel, da se sem ter tja celo ustreza njihovim zahtevam. V kateri zahtevi se je poslancem že ustreglo, je pozabil povedati, ali pa, kar je bolj verjetno, ni mogel navesti sploh nobenega za volilce koristnega slučaja. Ni bil pa ta junak klavernih fraz in ponesrečeni ministerski kandidat zadovoljen z navadnim peskom v oči, šel je še dalje. Pristavil je, da, ko bi ministri nam še manj ustrezali, kakor doslej — on ostane pokoren sluga večini (prav za prav vladi!) in le skušalo se bo, vplivati na vlado s pomočjo večine, od katere se govornik ne gane za nobeno ceno. Lepa hvala za tako „korajžo“! To politiko je nekdanj uganjal od „Naroda“ večkrat opsovani kanonik Klun.

Časi Klunov so pa minoli! Burk naj nič več ne uganjajo poslanci v današnjih resnih časih z volilci, če ne, utegnejo izvedeti na shodih, da jih za desetake, križce in podpredsedniška mesta ljudje niso volili. Gre se za kaj drugega. Narod nam umira in izdihnil bo, če ne pride kmalu rešitev! Pogumno naj tedaj stopijo poslanci, če so možje, pred ministre in pred desnico, ter naj energično in brez odloga iztirjajo vsaj kosec kruha za svoj gladú umirajoči narod. Če nam že ne pridobé vseučilišča, naj dobe vsaj človeških ljudskih šol za Koroško in Primorje. Pokažejo naj ministru grozni učni načrt za utrakvistične koroške šole iz l. 1890, poneso naj mu izkaz dolgov „družbe sv. Cirila in Metoda“ in „Šolskega Doma“ in vprašajo naj, če je to človeško, da vlada pusti vrage do krvi sesati državi najjudaneji narod. In če vlada ostane trmoglava, pahnejo naj jo s prestola, ker imajo moč v rokah. Priti bo morala enkrat bolj pravična vlada, ki se bo ozirala vsaj na najbolj nujne zahteve Slovencev in ki bo desnici ustrezala z dejanji, ne pa z večnimi obljubami.

Kako slabo „vplivajo“ pri svoji neskončni elasticiteti poslanci na vlado ne-le v narodnih, ampak tudi v gospodarskih zadevah, spozna se iz tega le slučaja. Dr. Ferjančič se je pobahal na shodu v Loki, da je predilska železnica pokopana in da si več desetletij noben minister ne bo upal na dnevni red postaviti te železnice, ker je proti njej večina državnega zbora. Škoda, da je ta famozni Ferjančičev govor „od besede do besede“ pozabljivosti otel list „Süden“, ki je pa že v isti številki poročal, da je ravnokar železniški minister pl. Wittek šel na Primorsko pot pripravljat za Nemčiji ugodno — predilsko železnico. Toliko so vredne slovesno izrečene obljube slovenskega poslanca! Tak „vpliv“ ima večina na ministre! A tega vpliva in obljub smo Slovenci že do grla siti.

Med slovenskim narodom se širi to-le mnenje: Po politiki zadnjih dveh let je pridobil samo nemški narod, ker se je zbudila v njem z vednim kričanjem o njega zatiranju narodna samozavest, slovanski narodi so pa opešali, ker ljudstvo že z največjo nevoljo požira prazne obljube poslancev in težko gleda vedno božanje nam sovražne vlade. Tega mora biti konec. Pasti mora vsaj Slovanom nasprotni naučni minister, če pa to ni mogoče, naj pa poslanci pobero kopita in pridejo domov. Na Dunaju ne dosežejo ničesar, dosegli bi doma vsaj nekaj pri organizaciji naroda in z delom na narodno-gospodarskem in kulturnem polju. Če nam vlada nikakor pomagati neče, pomagajmo si sami! Čas beži in škoda ga je! Tedaj, poslanci, ne stojte več, ne glejte več, ampak ganite se in recite enkrat odločno: aut — aut!

Izvirni dopisi.

S Koroškega, 23. januarja. — Kje smo na božjem svetu? Morda pri Čulukafrih? Ne! Tam čebljajo otroci v materinskem jeziku — gotovo tudi v šolah, če jih imajo. . . . Pri Suahelih? Ne! Slišal sem jih nekdanj, in govorili

Kaos.

Dunaj, 24. januarja 1899.

Gospod urednik! Vi pričakujete, da Vam poročam o izidu današnje državnozbornske seje, — a tega mi ni mogoče, ker nisem v seji ničesar videl — in ničesar slišal. Videti zaradi tega ni kaj posebnega, ker je zbornica skoraj prazna. Poslanci so jo zapustili. Slišati pa zaradi tega ne morem ničesar, ker zapisnikarji bero razne interpelacije in druge reči, a le za se in pa za varuha obstrukcije to sta: Dr. Pomer in dr. Gross, moža odločno germanske zunajnosti. Današnja seja je podoba najžalostnejše, najdolgočasnejše obstrukcije, tako da si poročevalec želi dni predlanske obstrukcije, ko je bilo zanimivega za uho in oko. Mi poročevalci listov, usiljeni v časnikarski podstrešni brlog, smo obžalovanja vredni, kadar ni nič novega na političnem obnebj. Danes nas je pa vendar rešil nenavadno odločen nastop Slovencev v našem brlogu. Pridrveli so namreč štirje gospodje iz onega tabora k nam, in so kar najodločneje stavili „Slovenčevega“ poročevalca na odgovor, zakaj da je poročal „Slovenču“ o namera-

vanih korakih vlade v šolskih zadevah na Koroškem. Mož se je vil in zagovarjal na vse strani in tako hude duhove pomiril, a mi drugi od garde smo se spominjali drugega dogodka iz zadnjih dni. Počastil je namreč naš brlog dolg gospod, skušeni slovenski „parlamentarec“ na zvišenem stolu, podal je prijateljski roko po „Narodu“ odlikovanemu poštenjaku čifutu, in ga osrečil z novico iz vladnih krogov o zgoraj imenovanih korakih vlade na Koroškem Poštenjaku zasvetilo se je nenavadno zlobno oko in hitro je natvezil one novice poročevalcu „Slovenču“, kateri jih je v tej suši novic kar najradostneje porabil. — Mi možje poročevalstva smo pa stopili skupaj, da izrečemo sodbo o tej v naš delokrog spadajoči zadevi, in izrekli smo jo tako: neumnost je spravila poročilo na dan, a lakavost mu je dala pot v časopisje, in osebi, kateri stojita za temi pojmi, sta škodovali tako zelo našim bratom v Korotanu, da ne moreta škode povrniti, če tudi še 100 let živite, ker vlada je takoj vso akcijo ustavila. To je sad zastarelega parlamentarizma! Ko smo to sodbo izrekli in se pomirili, smo slišali glas zapisnikarjev: Zurkan, Žičkar, Žitnik — in ne, ne, ne,

— to je bil namreč konec jedinega glasovanja po imenih v tej seji in s tem je dobrovoljni predsednik zaključil sejo.

Pomikali smo se iz zbornice vsi skupaj: ministri, poslanci in poročevalci, in v tej gnječji zasliši moje fino poročevalsko uho, kako se neki načelnik nekega odseka ministru dr. Kaizl-u hvali, da bode imel še odsekovo sejo, a minister ga zavrne z besedo: čemu? — Kakor blisk je razjasnila leta beseda politično obnebbe zbornice t. j. čemu zborovati po odsekih, saj bo itak zbornica skoraj zatvorjena in potem je tako zborovanje odveč. — Tako se bo tudi zgodilo in vlada bo imela priložnost, pomiriti Nemce, odškodovati Čehe itd., vse to pa kakor kaže na račun Jugoslovanov, kateri niso znali o pravem času uporabljati položaja in svojo vrednost. To je pa zakrivil na jedni strani plačani servilizem, na drugi strani pa izvanredna „skušnja“ starih parlamentarcev!

Gospod urednik! jaz sem storil svojo dolžnost, — poročilo je pač tako, kakeršno je zborovanje, — storite pa tudi Vi, kar se Vam zdi. Vaš poročevalec.

so v lastnem jeziku. . . Pri Turkih? Tudi ne! Nikdar še nismo slišali, da bi se turški otroci morali mučiti že v začetnih šolah s kakim tujim — recimo slovanskim jezikom. — Na Koroškem v podjurski dolini smo in tukaj vidimo koncem prosvitljenega in „liberalnega“ 19. stoletja razmere, da bi se jih sramoval in se jim uprl tudi kulturno najnižje stoječ narod. . .

Pri Sv. Kancijanju ob Sinči Vesi, kjer pohaja šolo 208 otrok, izmed katerih je 5 (beri pet) Nemcev — a še ti umejo prav dobro slovenski — je dosedaj v I. razredu nadučitelj milostno še govoril tu in tam par besedic slovenski, a o rednem pouku v slovenščini ni bilo ne duha ne sluha. Šola bi naj bila utrakvistična, a slovenščina je dobila v učnem redu (menda po pomoti!) le take ure, ko pouka sploh več ni, ko so otroci ali prosti, ali pa že v obče gredo domov. V II. razredu, v katerem mogočni „šolmašter“ nemško svoje čutenje kaže s frankfurtskim trakom, ki ga nosi na klobuku, so slovenske ure popolna — fata morgana. . .

A še ne dovolj! Veleučeni in velikodušni, vsem strankam baje enako pravični nadzornik Palla in dež. šolski svet sta si s tamošnjo šolo dovolila še posebno predpustno burko. Sedaj sredi šolskega leta, sredi pouka, so hipoma sklenili, vpeljati še en razred. (Sredi leta deliti otroke — to so menda ona „znamenita“ pedagogična načela, s katerimi se je g. Palla nekdanje v deželnem zboru tako širokoustil!) In da bi podli proces nasilnega ponemčenja tembolj in tem hitreje napredoval, naročili so si učitelja od — predarlško-švicarske meje! Mož seveda ne zna niti besedice slovenski, otroci so nevesči nemščine. . . Sedaj učenci s 13. (beri: trinajstimi) leti ne znajo brati slovenskega katekizma — kako bode še le od sedaj? . . . Bog ve, mi ne! . . .

Ponemčiti, vse ponemčiti — to je najtoplejše hrepenenje vseh slojev na Koroškem — od občinskega pisarja, gori do najvišjih instanc. Da bi se črnožolti koli že kmalu premaknili čez Dravo, na to dela vse! — In pri tako krutem zatiranju naših najvitalnejših in najsvetejših pravic si upa baje katoliška „Kärntner Zeitung“ pisati še o „panslavistische Wahnideen“ . . .

No, seveda, kaj to, če veren narod umira. . . Germania, mati Germanija! Heil! —

Naš narod umira — a naši poslanci molče in robotajo vladi za — za zlate križce. . .

Iz zlate Prage, 25. januarja. Žalostni dogodek, da je Nemeč Fr. Biberle, stara hiša, usmrtil češkega pridnega visokošolca, filozofa Linharta, je imel med drugimi posledicami i to, da se je z dovoljenjem rektorja sklical shod čeških visokošolcev, ki naj formuluje nekatere važnejše izjave in določi, kako stališče naj zavzemajo češki vseučiliščniki napram nemškim itd.

Udeležencev je bilo blizu 2000. Zborovanje je bilo strogo akademiško; niti časnikarski referentje niso imeli pristopa.

Rektor je zbrane pozival, naj zborujejo mirno in dostojno, kakor se spodobi za akademiškega občana. Tako se je tudi zgodilo.

Predlagalo se je, naj nosi i češko dijaštvo čepice, kakor jih ima nemško, češ, jednaka pravica za vse. Gosp. urednik, verjemite mi, mene ne boste videli nikdar in nikjer s trakom in čepico. Zdi se mi to preveč — burševsko. Kdo ima kaj od tega? Narod? Jaz? Kdo? Povejte mi, če veste, kdo pa ima kaj od tega, če ima „Sava“ trakove in čepice? Narod? Vi? Jaz? „Sava“? . . . Mislim, da vsega nam vendar le ni treba povzeti po nemških burših. Od njih imamo pijančevanje, od njih imamo čepice, dvo-bojujemo se tudi radi i v Pragi, in ne le Nemci in Čehi. . . Jedino sredstvo, da se taki dogodki ne bodo ponavljali, kakor je bil omenjeni Biberle-Linhart, je, da se navadimo dijaki hoditi domov ne ob dveh po polnoči, kakor se je zgodilo v tem slučaju, ampak malo preje. In ne iz gostilne domov! . . . Sicer ima prof. dr. P. G. Masaryk toliko veljave pri vseučiliščnikih; zakaj ga ne poslušajo v takih zadevah, ko svetuje pametno in — praktično?!

Kako naj bo razmerje med češkim in nemškim visokošolcem?

To točko so razpravljali potem in sklenili, da je najbolj pametno, „nemške burše“ popolnoma prezirati — naj že bodo v galabummlu ali pa v gala-mačku.

A govori se in piše v poslednjem času, da nemški „Coleur Studenten“, oni, ki nosijo čepice in trakove, pozivljejo vse svoje tovariše, naj kolikor mogoče številno in ob vsaki priliki hodijo in postopajo po praških ulicah — najraje po promenadah — s čepicami in trakovi. Seveda na tak način ne more biti miru; kajti na vsak način je jako neprijetno za ali pred seboj imeti konduktersko čepico, pokrivajočo nemško ali renegatsko modrost ali pa še — židovsko! Neprijetno še radi tega, če vemo, kako mišljenje je zavladovalo med ostalim nemškim dijaštvom na pr. v Gradcu, Brnu. Iz teh dveh mest je prišlo na naslov Biberle-ja nekaj dopisnic, na katerih se slavi umor njegov kot junaštvo. Prav po Mommsenovski: „Vernunft nimmt der Schädel der Czechen nicht an, für Schläge ist jedoch auch er zugänglich. . . .“ Policija sicer sedaj pregleduje in občuduje one dopisnice; ali bo pa kaj posledic temu občudovanju? To vprašanje je popolnoma skeptično.

„N. Fr. Presse“ in „Ostd. Rundschau“ jako hujskata zoper praško poroto, pred kojo pride Biberle, češ, da je pristranska, da ne odločuje pri nji objektivna sodba! Zaradi tistega slučaja, ko je (menda v Liberci) nemški policist Faber umoril nalašč nekega Čeha, a so ga nemški porotniki popolnoma osvobodili, se pa niso nemški listi prav nič pritožili. Vrana vrani ne izkljuje očesa!

Politiški pregled.

Položaj v avstrijskem parlamentu se vedno bolj poostruje. Struna mora počiti! Nemci se pripravljajo na odločilni boj. Nemške stranke delujejo za ustvarjenje skupnega narodno političnega programa. V četrtek so imeli delegati nemških strank o tem prvo sejo, v kateri so se izjavili, da ta skupna posvetovanja nimajo nikakor namena, doseči kaka pravna pogajanja z vlado ali desnico, kakor so nekateri trdili. Vlada se je že skoro naveličala, gledati brezdelni parlament, ki vsak dan pojé malenkost približno 5000 gold. Govori se, da bode zasedanje drž. zbora preložila, ker sedanje zasedanje le duhove razburja. Med počitki se nadeja, da se duhovi pomirijo in da dobi kako zanjo primerno pot izmuzniti se iz zadrege. Vidi se, da se vedno vlada boji Nemcem se zameriti in da potrebna, odločilnega koraka z ozirom na višje kroge ne bode storila. Slovani bodo plačali račun tako ali tako! Badeni je moral iti, ker je hotel storiti odločilni korak, in če bi kaj takega poskušal tudi Thun, spodilo bi se tudi njega. Desnica vlada tolaži z obljubami in desnica je še srečna, da sploh obljube dobi. Thun je baje obljubil, da tudi v brezparlamentarni dobi ne bode vladal proti desnici. Delegaciji se snideta tekom poletja na Dunaju tudi tedaj, če bode preloženo zasedanje drž. zbora.

Nemške sanje. Nemški državni poslanec Hohenburger je izdal brošuro, v kateri kaže na sredstva, s katerimi bi se dosegla sprava z Nemci. Nemški jezik bodi državni jezik in nemški narod imej povsodi predprave. Drugi zopet sanjajo, da bi se Nemci potolažili, če bi na Thunovo mesto prišel Auersperg in v ministerstvo že znani germanizator moravski predsednik baron Spens Booden.

Jednakopravnost na Koroškem. Nemško-nacionalni listi so te dni strašili Nemce z novico, da je više sodišče v Gradcu naložilo predsedništvu deželnega sodišča v Celovcu, naj v bodoče na sodišča v Celovcu imenuje le slovenščine večje uradnike. Vladni listi hite tolažiti Nemce z zatrdilom, da ta vest, ki je pokazala, kakor bi vlada hotela dati najjednostavnejše pravice tudi koroškim Slovincem, ni resnična.

Italijanski klub v avstrijskem državnem zboru je sklenil stopiti v najstrožjo opozicijo proti vladi, ker baje silno prezira italijanske predprave. Trije laški poslanci Bazanella, Conci in Brusomolin se temu sklepu niso pridružili. Ti trije so „klerikalci“.

Klub nemške katoliške ljudske stranke se je izjavil, da more položaj spremeniti samo sporazumljenje med narodi. Klub bode v večini deloval za tako sporazumljenje na podlagi jednakopravnosti.

Na Tirolskem bodo dne 5. februarja nemški liberalci in nacionalci imeli skupen „Parteitag“.

Kmetijski shod nameravajo prirediti na Dunaju dne 26. februarja.

Ruski konzulat v Pragi se venderle osnuje. Čehi se ga zelo vesele ter upajo, da bo za češko obrt prevelike važnosti. Po tem se žilavi češki in trezni ruski narod bolj spoznata in prijateljski zvežeta, kar bo še bolj jezilo sovražnike slovanske vzajemnosti. „Zora puca“!

Češki bojkot proti Nemcem narašča s tako silo, da se Nemci upravičeno boje. V dvojezičnih krajih rasto iz tal češke tovarne, nemška posestva prehajajo v češke roke. V zadnjih božičnih praznikih stali so odlični Čehi pred nemškimi prodajalnicami v Pragi in vplivali, da češke dame niso ondi kupovale. Seveda Čehom pri tem mnogo pomagajo dnevniki, ki so drugačni nego „Narod“ in „Slovenec“, ki oba priobčujeta židovske in nemške inserate.

Hrvatska opozicija je v hrvatskem saboru izborna ožigosala tudi protikršćanstvo sedanjega sistema. Ob burnem pritrjevanju vse opozicije je o tem govoril novoizvoljeni zastopnik Zagreba kanonik Rubetič. Sloga, ki temelji na taki podlagi, donaša vspehov — naši „Narodovci“ pa o takem združenju nočejo ničesar slišati, ker je njihovo duševno obzorje preplitvo. „Narod“ iz hrvatskega sabora samo s slastjo pogreje, da je Srb Popovič, poslušen vladinovec, govoril proti jezuitom.

Sestanek vladarjev nemškega, ruskega in predsednika francoske republike bode, kakor se iz Petrograda poroča, meseca marca na Rivijeri. Listi pišejo, da bode ondi pogovor o poravnanju raznih sporov med Nemško in Francosko, ter med Angleško in Francosko. Skoro gotovo tro-sijo te vesti po svetu ljudje, ki hote Nemčiji dobro.

Ogerski Rusi žalujejo ob grobu Andreja Popoviča. Pokojnik je bil posvetil vse svoje duševne in telesne sile v prid zatiranemu ruskemu ljudstvu, ki ni imelo pred njim niti svoje azbuke. Pokojnik mu je oskrbel abecedo in najpotrebnejše knjige večjidel nabožne vsebine. Kako požrtvovalen je bil tudi za ubogo ljudstvo, razvidi se najbolj iz dejstva, da je umrl reven v svoji vaški izbi. Madjarom je njegova smrt v veselje. Zmagati četo brez vodje, je pač lahka reč!

Prusaki in socijalni demokratje. Vže večkrat smo povedali, kako zmagujejo v obmejnih krajih pri volitvah oholi Prusaki. Kadar jim gre trda, hajdi po rudečkarje, da jim pridejo na pomoč. Tako so zopet zmagali „slavni“ potomci Cimbrov v Hostomicih le s pomočjo socijalnih demokratov. Take „zmage“ jim vrli Čehi ne zavidajo.

Jezuitje zopet v Nemčiji? Državni zbor nemški je 25. t. m. vsprejel predlog katoliškega centra, s katerim se jezuitom dovoljuje zopetno naseljenje v nemški državi. Teroristiški zvezni svet se ne tude oziral na mnenje parlamenta.

Na Ogerskem pravna pogajanja mej večino in opozicijo nikakor ne teko gladko, ker opozicija zahteva takojšnji odstop Banffija. Naslednik Banffijev utegne biti Koloman Szell.

Filipini so bili dne 22. t. m. v Washingtonu proglašeni za republiko. Vlasti so se o tem obvestile.

Domače novice.

Umrli je včeraj v Ljubljani prečast. gosp. Andrej Čebašek, apostoljski protonator, hišni prelat Njegove Svetosti in dekan ljubljanskega stolnega kapitlja. Rojen je bil l. 1820, v mašnika posvečen 1844. Bil je dober Slovenec, učen mož in goreč zagovornik katoliške stvari. Več let je bil profesor in vodja v semenišču. Pogreb bode danes popoldne ob 4. uri.

Razširjenje slovenske nižje gimnazije v Ljubljani. Poslanca Fr. Povše in Iv. Ven-

cajz sta izročila naučnemu ministru pl. Bylandtu od vseh kranjskih slovenskih poslancev podpisano prošnjo za razširjenje slovenske spodnje gimnazije ljubljanske na popolno osemrazredno gimnazijo. Minister je prošnjo z nekakim zanimanjem prevzel in obljubil, da bode upeljal takoj potrebne poizvedbe. S tem je pojasnjeno dotično pisarenje v „Slovenskem Narodu“ in v „Slovenca“. Upanje je opravičeno, da se prošnji ugodi, ako ne bo zlobna višja domača roka mladostnega cveta udušila, kakor uduši vsako podjetje na narodnem polju.

Iz občinskega sveta ljubljanskega. Pod predsedstvom g. župana Hribarja je bilo v seji dne 16. t. m. navzočih 28 občinskih svetovalcev. Proti koncu je seja postala jako živahna. Sprejel se je samostalni predlog g. dr. Požarja, naj se odpošlje prošnja na naučno ministerstvo, da se sedanja slovenska nižja gimnazija v Ljubljani razširi v popolno gimnazijo. Poročilo je bilo sicer skrbno sestavljeno, a predolgo in po našem mnenju preveč — „prevzvišeno“. Dr. vitez Bleiweis je pripomnil, da bi se ta spomenica tudi že sedaj poslala c. kr. deželnemu šolskemu svetu, da se poprej stvar razgovori, ker deželni šolski svet je reakcionaren. Ta bistra opazka pa poslušalcem ni posebno ugajala, ker je gospod doktor govoril v jako reakcionarni slovenščini; boljše govori kak slovenski učenec podkavske šole. Sklenilo se je dalje, da se nastavi poljski čuvaj v mestnem logu. Pri tej priliki se je vnel čeden dialog med poročevalcem g. dr. Tavčarjem in županom. Prvi je trdil, da mestni policijski organi lovijo v mestnem logu namesto postopačev in barab — hladno senco, in da stori poljski čuvaj svojo dolžnost, župan je pa branil mestno policijo in dolžil čuvaja, da išče sence. Dolga debata se je potem vnela o županovem predlogu glede novega posojila. Znano je, da je predlagal g. župan lansko leto, najeti v svrhu izvršitve nujnih naprav v Ljubljani in konvertovanja dolgov mestne občine posojilo v znesku 2 $\frac{1}{2}$ milijona gld. Finančni odsek ni prišel do tega prepričanja in je predlagal samo jeden milijon gld., ki naj bi se amortizoval v 50. letih. Porabil bi se za: „Mestni Dom“, župnišče in šolo pri sv. Jakobu, tržne lope, tlakovanje ulic, mestno kopaljšče, napravo novih ulic, novo ubožnico in mestno elektrarno. Poročilo g. ravnatelja Senekoviča je bilo jako optimistično sestavljeno in videlo se je, da pije finančni odsek na — medvedovo kožo, ko pa medveda še nima. Vse točke so se sprejele, razun postavke za tržne lope, ki bi stale 200.000 goldinarjev. Tržne lope so v zdravstvenem oziru precej koristne in skoraj bi bilo bolj prav, ako bi bil občinski svet sklenil na mestu „Mestnega Doma“ in pred njim ležeče „velike sklede“ postaviti tržne lope. „Mestni Dom“ bo stal 120.000 gld., donášal bo pa le 2000 gld. kosmatih dohodkov. Tolažba je v tem, da je bil pri napravi artilerijske vojašnice proračun še slabši, ker je letnega primanjklaja nad 3000 gld. Občina ljubljanska najame tedaj novega posojila 800.000 gld. „Brutta nuova!“ bi rekel Lah. Prebivalcem ljubljanskim tudi ne bo všeč nadaljni sklep, da se bodo tlakovale ulice s kamenjem, in da se hoče kar na mah odpreti mnogo novih ulic. V ulicah, tlakovanih s porfirnimi kockami, bo tak ropot, da skoraj ne bo mogoče stanovati v dotičnih hišah. Ali nimajo gospodje nič več v spominu kamenitega tlaka prejšnjih časov in s kakim navdušenjem se je zagovarjal makadam? Ali ne bo vzdržavanje porfirnega tlaka nič stalo? V vseh mestih, kjer je le mogoče, odpravljajo z javnih cest kamen in ga nadomeščajo z lesnim asfaltiranim tlakom. A to je za nas predrago. Čemu torej take eskperimente? Za nove ulice naj se pa postavi v proračun vsako leto svota, in ko je denar nabran za otvoritev ulice, naj se delo prične in zbira zopet za novo. Polagoma se veliko doseže. A gledati se mora v prihodnost, in ne denarja trositi za nepotrebne izdatke, a la na popravilo mestne dvorane, železne rastlinjake, nepotrebne ulice na periferiji mesta, potovanje na občinske stroške itd. Sploh je v našem občinskem svetu navada, slikati vse v najlepši luči in s strankarskega stališča. Naš finančni položaj ni tako ugoden, kakor se misli. Ko bo

treba vračevati brezobrestno in 3% posojilo hišnim posestnikom in mestni občini, utegne nastati kriza, ki ne bo nikakor v korist napredku naše občine.

„Na pomoč!“ contra „Gut Schlauch!“ Izvenredni občni zbor tukajšnjega ognjegasnega društva, na katerem naj bi se sklepalo v upeljavi slovenskega poveljnega jezika, se ni vršil preteklo nedeljo, pač pa se bode o tem sklepalo dne 19. februarja. Pred to točko dnevnega reda je postavil odbor volitev častnih članov, ki bodo menda pomagali reševati nemško komando. Govori se, da bodo nekateri sicer pritrdili slovenskemu poveljevanju, ki naj se upelje sčasoma, nikakor pa baje ni mogoče privaditi se slovenskemu poveljevanju do letošnjega shoda ognjegasilcev v Ljubljani. Slovenska Ljubljana naj bi torej na tem shodu kazala nemškutarsko svoje ognjegasno društvo? Nikakor ne! Ako se že do tedaj ne vsprejme slovensko poveljevanje, potem bodi naloga slovenskega časopisja, delovati na to, da se take, za slovensko Ljubljano sramotne slavnosti ne udeleže slovenska, hrvatska in češka ognjegasna društva. Dohod samo nemških ognjegasnih društev bi smatrali za provokacijo in vsprejeli jih bodemo v našem središču tako, kakor bi sprejeli heilajoče „turnarje“. Slovenska ognjegasna društva naj ob jednem izstopijo iz „Doberletove zveze“. Sicer se pa nadajamo, da moštvo ognjegasnega društva pri izrednem občnem zboru ne bode zatajilo na ljubo nekaterim „komandantom“ svojega slovenskega srca ter da se bode izjavilo za takojšnjo upeljavo slovenskega poveljnega jezika.

Vseslovenska delavska slavnost. Pripravljeni odbor nujno prosi gospode, ki so selani zavzemali za prepotrebni sestanek slovenskega delavstva, da takoj po večjih slovenskih krajih zasnujejo krajevne odbore ter sestavo istih naznanijo g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani. Tako bi se spravila agitacija za slavnost v najlepši tir. Vabila na slavnost bodo skoro izšla. Na delo z vsemi močmi!

Nekdaj in sedaj. Nervoznost slovenskih politikov časih ni bila taka, kakršna je danes. Ko je bil „Narod“ še mlad, v III. letu svojega obstanka, pretrpel je marsikaj, kar sedaj zapiše svojim nasprotnikom za smrtni greh. In to je bilo tudi prav, vsaj pravi sam v „Novoletnem listu do razkosanih Slovencev“: „Kdor se ni naučil trpeti poleg sebe tekmecev, naj nikar ne hodi v javnost. . . . Ali ravno, ker je naš narod majhen, mora biti vsak narodnjak velik značaj, in le edino pred očmi imeti blagor naroda, ne pa želje svojega srca.“ In kakor da bi hotel sedanji „Narod“ mahitati po zobeh, zapisal je: „Akoravno si želimo politično središče v Ljubljani, vender ne damo veljati, da bi samo tam bila vsa politična modrost doma: prava in edino osrečevalna modrost je tista, kateri priglasuje ves narod, ali vsaj najboljše in najinteligentnejše njegove moči“ . . . „Absolutističnost v politiki ne pospešuje nobene stvari“ . . . In kakor bi gledal tudi sedanje slovenske drž. poslance, zaklical je: „Za kulisami se rado obljublja ali tudi pozablja in politično zrel narod se nikdar ne bo zanašal samo na vladajoče može, kateri nam za časa svojega vladarstva utegnejo biti kolikor toliko pravični, toda po svojem propadu nam ne morejo več pomagati, ako si nismo sami čvrste trdnjave sezidali med narodom in za narod! In to je zopet pomanjkljivost nekaterih slovenskih heroldov, da mislijo, da v ministerskih lopah leži naša politična akcija, da iz visocih predsob izide našemu narodu zdatna pomoč. Ne tajimo, da ne bi bilo treba previdnosti, vemo, da ni dobro z vrati čez okno: Toda ne ziblimo se v iluzijah, naj nas ne motijo milostljivi smehljaji, kjer nam treba rabljive pravice!“ Tako „Narod“ za časa neupogljivega Tomšiča. Položaj Slovencev se do danes še ni spremenil, vprašanje je torej, če se je „Narod“ lagal takrat, ali se pa laže sedaj.

Velenemška agitacija in kranjskega zvonarja sin. Zadnjič smo že omenili, kako je pričel ščuvati kranjskega zvonarja sin stari „Carnijolec“ dr. Paul Samassa Nemce v „Reichu“ proti avstrijskim Slovanom. Mož je sedaj opustil profesuro v Heidelbergu ter je prevzel glavno ured-

ništvo „Münchener Neuesten Nachrichten“, katere bode urejeval v Wolfovem duhu. Izdal je tudi hujskajočo brošuro o bodočnosti avstrijskega Nemštva.

V Mahrovi trgovski šoli je moral zavladati čuden disciplinarni red. Nekateri gojenci te šole so dne 13. t. m. pri nekem pogrebu nosili frankfurtske trikolore, ne da bi to zabranili profesorji. Ces. svetnik g. Mahr je doslej strogo pazil, da se take provokacije omeje, a dobro bi bilo, da bi poučil tudi svojega sina, naj v šoli dostojnejše govori o Slovencih in da ulica njegovim gojencem ni prostor za pruske demonstracije. Občinstvo, ki je opisani prizor zadnjič gledalo, bilo je mirno, drugič bi morda ne bilo več.

Kako se reže kruh Slovincem. Za industrijsko izobraževanje daje naša država na leto 3.071.990 gld. Ker so Slovenci dvajseti del prebivalsta avstrijske države, bi morale slovenske pokrajine dobiti na leto 153.559 gld., a industrijski zavodi na Slovenskem dobe le 24.450 gld. Torej nikjer se ne vidi vspehov slovenskih poslancev. Bilo bi isto, da ostanejo doma za pečjo.

Celo Nemci se nam čudijo. Piše se nam: Neki Nemec dobi v roke šematizem lavantinske škofije, ogleduje ga nekaj časa, potem pa začudeno reče: „Kaj, v lavantinski škofiji imajo nemški šematizem, jaz bi vender mislil, da imajo tam slovenskega!“ — Da, res ni lepo, da se v popolnoma slovenski škofiji (ljubljska ima Kočevarje) tako prezira slovenščina. Pri sestavljanju šematizmov gotovo nimajo politične oblasti nič govoriti. Čas je, da se ta nedostatek odpravi, saj vender cela škofija nima niti jednega duhovnika Nemca. Ljubljanska škofija ima latinski šematizem, torej menda ni predpisa, da bi morali biti šematizmi izključno nemški. Proč z nemščino, kjer je ni potreba! Čudili pa smo se tudi pisavi imena „Slomschek“; dvomimo, da bi se bil ta veliki rodoljub tako podpisoval, vsaj v zadnjih letih ne, ko je prodrila gajica.

Nov premogokop. Iz St. Janža na Dolenskem so došle prve pošiljatve iz premogokopa gosp. Jos. Paulina v Ljubljani. Želimo, da bi podjetje uspešno konkuriralo s tujimi premogokopi.

Iz selške doline na Gorenjskem. Z veseljem pozdravili smo v naši dolini preimenitno misel presvetlega knezoškofa o nabiranju za katoliško gimnazijo. Ljudje se kar poprašujejo, kdaj se bode začelo nabirati. Več jih misli za celo leto naenkrat oddati darila. Zastonj so solze „Rodoljubove“, katere toči za ubozega kmeta. Vpraša naj se sam, kdo je bolj drl kmeta. Mi dobro poznamo svoje prijatelje, pa tudi vemo, iz katere šole so možje, ki imajo srce za nas. Dejanja dosti glasno govoré. Ne moremo pomagati, če je nekaterim odzvonilo. Železniško konsumno društvo sklenilo je pri letnem občnem zboru darovati vsako četrtletje 2 gld. za katoliško gimnazijo. Le tako naprej pri vseh društvih!

Odlikovana slovenska profesorja na Ruskem. G. Fran Štifter, profesor v Kalugi na Ruskem, je dobil ob novem letu red sv. Ane II. vrste; g. M. M. Hostnik, profesor v Rylsku na Ruskem, ki je slovanski jezikoslovec, pa je dobil red sv. Stanislava II. vrste. Gosp. Štifter ima že 4, g. Hostnik pa 3 rede. Gosp. Štifter je bil lani v domovini. V Ljubljano je prišel tudi v družbo krščansko-socijalnih delavcev ter se čudil njihovi narodni zavednosti. Vspodbudne besede je imel tudi za naše uredništvo. V daljno bratsko deželo pošiljamo mu srčne čestitke k najnovejšemu odlikovanju, ki mu daje pravico do ruskega plemstva. Živel prvi slovenski ruski plemič!

Slovenci in Italijani. Značilno za položaj Slovencev v tej državi je to-le razmerje: Na vsakih 112,550 Italijanov v Avstriji pride po jedna c. kr. drž. srednja šola, na 1,176.700 Slovencev pa nobena.

V Pulju se je pričel širiti tifus. Zbolelo je že do 70 oseb, mej temi jih je do 60 v mornarični bolnišnici.

Iz Kranja se nam piše: Vodovodni odsek mesta Kranja je kljub svoji plemenitosti in častitljivosti grozno ponižan. Prišel je pod kuratelo „Sl. Naroda“. Uredništvo „Sl. Naroda“ se čuti namreč — kakor pravi — iz lastne

inicijative poklicano, zagovarjati omenjeni odsek. To je vedno, kadar častitljivi gospodje odsekarji zagazijo tako daleč, da ne morejo naprej, kar naenkrat se ne strinja z njih častjo, da bi odgovarjali. Ker so se že večkrat opekli, poslali so sedaj „Slov. Narodu“ ponižno prošnjo, da jih vsprejme pod svojo kuratelo, oziroma da naj da firmo skrupucanemu dopisu. Čestitamo!

Tržaške razmere. V Trstu tiskajo v isti tiskarni najhujše nasprotujoče si liste: katoliškega „Amico“, krščansko-socijalnega „Avvenire“, ru-dečega „Lavoratore“ in progressovskega „Lavoratore di Trieste“. Še židovskega „Piccolo“ manjka, da bi bila družba popolna. Izdajatelj propalega poluvladnega glasila „Mattino“ Menegheli tožijo vlado za svotico 57.000 gld. v pokritje izgube, ki so jo imeli z listom. V to pravdo bode zamotan tudi bivši ces. namestnik baron Rinaldini. — O fiasku protestnega shoda laških županov se še le sedaj izvedo razne zanimive posameznosti. Mnogo kričočev je bilo na shodu, katerih občine niso pooblastile, naj jih zastopajo. Iz Istre je prišlo večje število takih, ki so imeli predrznost, zastopati čisto hrvatske občine, ne da bi bili dotični obč. odbori kaj vedeli za to. In v spomin na tak shod, hoče obč. svet tržaški vzdati spominsko ploščo! Kaka sapa veje med Italijani kaže to, da lani 176 rezervnikov iz Istre ni vedelo, h kateri državi pripada Istra. Vlada se je proti iredentovskim agitacijam malo osokolila in je nekaterim podanikom laškega kralja, ki jedo avstrijski kruh, naznanila, da njihovega rogoviljenja ne more več dalje mirno prenašati. Naj bi stopila odločno na prste tudi tistim, ki z raznimi članki iz Primorja in Trsta razburjajo javno mnenje v Italiji, in tistim svojim uradnikom, ki se na veselicah kažejo z italijanskimi kokardami.

Učiteljstvo slovenskega štajarja namerava še pred prihodnjim zasedanjem deželnega zbora v drugi polovici februarja, oziroma začetkom marca sklicati velik shod slovensko-štajarskega učiteljstva v Celje, h kateremu povabi tudi vse slovenske deželne poslance. Na shodu se bode govorilo o stanovskih zahtevah učiteljstva.

V Kropi nismo zaostali — tako se nam piše — za drugimi kraji. Razglednice imamo in sicer nam jih je naslikal neki častnik, ki pa je kljub temu, da je videl in slišal, da ni v Kropi nobenega Nemca, vrnil na prvo mesto „Gruss aus Kropf“, „Hauptaltar in der Kapellenkirche“ etc. To je naravnost budalost in človek bi mislil, da se v čisto slovenskemu trgu ne bode dobil človek, ki bi to podjetje podprl. A motiš se! Res preneumno je že, kar počno nekateri „gemüthlich“ ljudje v svojem internacijalnem duhu. Take za Kropo sramotne razglednice se prodajajo, Ciril-Methodove vžigalice in kava pa nimata mesta v Kropi. Ali je Kropa res „zaplankana“ tudi v narodnem oziru? — Omenjeno bodi še, da so ravnokar izšle nove razglednice s čisto slovenskim napisom. Založil jih je gosp. France Solar, vrl domačin! Te naj vsak kupuje!

Zopet nov slovenski list? Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celju je sklenilo izdajati početkom meseca marca t. l. svoje društveno glasilo. Ime mu bode „Slovenska pisarna“.

Drobne novice. Vas Kamenje v mirnopaški fari je vsa pogorela v noči od nedelje do ponedeljka. — Občinski svet v Trstu je dovolil 10.000 gld. letnega prispevka za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu. — Najbogatejša v Ljubljani sta zdravnik dr. Mader in tovarnar Samassa, ki plačujeta največjo dohodnino. — V Malem Št. Vidu na Koroškem so sezidali novo šolo s pomočjo „Schulvereina“. — V Ljubljani se je v minolem tednu rodilo 30 otrok, umrlo je pa samo 11 oseb in od teh je bilo 5 tujcev. — Nemškonacijalni „Turnverein“ so ustanovili v Gradcu. Dosedanje društvo jim ni bilo več dosti nemško. — Reiffisenovo posojilnico so osnovali v Gojzdu v kamniškem okraju. — V Trstu je stekel neki 32 let stari natak, katerega je ugriznil stekel pes, ter umrl v velikih mukah. V Trstu je vsled tega mnogo razburjenja.

Prebivalstvo v Trstu je koncem l. 1898. brojilo 165.913 duš.

Javno predaval bode v nedeljo dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne v Pintarjevi gostilni v Kandiji pri Novem Mestu gospod ces. svetnik profesor J. Franke, in sicer o zareji rakov v Krki in njenih pritokih.

Občina Blagovica je pristopila z doneskom 50 kron kot ustanovni ud k „Naši straži!“ Slovenske občine, posnemajte jo!

Posebnež. V Gorici je umrl pretekli teden notar dr. Fr. della Bona, ki je bil jeden najboljših juristov v deželi. Imel je veliko dela, a nikdar ni imel toliko časa, da bi strankam poslal račune. Umrl je 80 let star v največji revščini. Tovariši, ki so ga zelo čislali, plačali so pogreb.

Za povišanje plač učiteljem je sklenil vložiti peticijo na koroški deželni zbor občinski svet v Velikovecu.

Osebnosti. Novomeški kanonik Rihard Frank je dne 24. t. m. umrl. — V Kamniku je umrl oče pesnika Antona Medveda, sodarski mojster Alojzij Medved.

Dar „Slovenskemu Listu“. Neimenovani podaril je „Slovenskemu Listu“ 70 gld. Iskrena hvala!

Društva.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: č. g. Ivan Brenc, župnik v Preski, 6 gld. — G. dr. Fr. Papež, odvetnik in dež. poslanec v Ljubljani, 5 gld. — G. Stanonik, posestnik v Horjulu, 1 gld. — Slavno upravništvo „Slov. Lista“ v Ljubljani, 1 gld. — Podružnica v Radovljici po g. blagajniku Fürsagerju 32 gld. 30 kr. udnine in 50 gld. kot prvi del pokroviteljnine. — Č. g. Matej Meznarič, kapelan v Trbovljah, 13 gld. kot zbirko jubilejnih darov. — Č. g. Matija Eterl, kapelan pri Sv. Rupertu nad Laškim, 1 gld. — Gospa Matilda Sebenikar na Rakeku, 5 gld. — Slavna Gornjesavinjska posojilnica v Mozirju 25 gld. — Iz Krašnje obč. gg. župnika Fran Kadunec in Valentin Bernik po 3 gld. jubilejnega daru. — Č. g. Vil. Venedig, župnik v Ormožu, 2 gld. 48 kr. kot darilo Mohorjanov. — G. dr. Dragotin Treo, odvetnik v Postojni, 10 gld. namesto venca na krsto pok. Ernesta Širca. — Ženska podružnica v Ajdovščini 60 gld. — Č. g. Ivan Sakser, župnik v Hotederšici, 2 gld. — G. Andrej Jurtela v Stawropolu 3 gld. 32 kr. — „Vandrovčki“ pri vselem večeru v Mariboru nabrali 6 gld. 10 kr. — Mohorjani v Logatcu po č. g. Jos. Lavriču 1 gld. 60 kr. — Iskrena hvala vsem darovalcem. Živeli nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Prvi slovenski trgovski ples v Ljubljani. „Slovenskega trgovskega pevskega društva“, ples bode dne 1. februarja ob polu 9. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega Doma“. Vstopnice po 1 gld. za osebo, po 2 gld. za rodbino treh oseb naj se blagovolijo proti izkazu vabila vsprejemati v prodajalnicah gosp. Lozarja in Gričar & Mejača.

Čitalnica v Spodnji Šiški vabi na Vodnikovo besedo s plesom, katera bode dne 2. svečana 1899 (na Svečnico) v Kozlerjevi zimski pivarni v Spodnji Šiški. Vspored: prolog, petje, godba, veseloigra „Šolski nadzornik“ in ples. Vstopnina za neude 50 kr. Začetek ob 8. uri zvečer.

„Slovensko bralno društvo v Škofji Loki“ priredi jutri veselico. Vspored obsega: petje, igra „Županova Micika“ in prosto zabavo s plesom. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina: udom 15 kr. neudom 25 kr.

Ljutomersko politično in gospodarsko društvo bode imelo jutri dne 29. januarja popoldne ob 1/3. uri javno zborovanje na Kapeli pri Radgoni. Na vsprejeto je: 1.) Pozdravni govor g. Ivan Kukovca, okrajnega načelnika iz Ljutomera. 2.) Govor deželnega poslanca g. dr. Franje Rosine o političnem položaju in o deželnem zboru štajarskem. K zborovanju vabijo se osobito volilci gornjeradgonskega okraja.

Za „Našo stražo“ so nam poslali: č. gosp. Valentin Klinar, kurat v Ceru, Istra, 1 gld.; č. g. Ivan Sakser, Hotederšica 1 gld. Hvala! Priporo-

čamo še nadalje „Našo stražo“ slovenski požrtvovalnosti.

Prater v ljubljanskem Tivoliju. Odbor „Slavca“ naznanja, da bodo vabila za maškarado dne 5. svečana razposlana, ter prosi, ako bi kdo slučajno vabila ne dobil, naj blagovoli to cprostiti, ter se za vabilo oglašiti pri društvenem odboru ali pa v trgovini gosp. Čudna na Mestnem trgu. Ondi se dobivajo od jutri naprej tudi vstopnice po sledečih cenah: za člane „Slavca“ po 50 kr. za nečlane po 1 gld., za tri osebe jedne obitelji po 2 gld. 50 kr. za maske po 50 kr. Maske dobe vstopnice izključno proti izkazu vabila na dotično ime. Nemaskovanim je priti v promenadni obleki. Maskarada ima naslednje prizore: 1. Godba svira v parku pred vodometom. 2. „Ples“ vrši se na krasno urejenem plesišču v drevoredu. 3. Na raznih zabaviščih v „Praterju“. 4. „Na promenadi“ v Tivoljskem parku. 5. Na „Drenikovem vrhu“.

Pevsko društvo „Zarja“ priredi veselico s petjem, igro in plesom v nedeljo, dne 29. januarja 1899. v prostorih (krčmi) rojanskega posojilnega in konsumnega društva v Rojanu. Začetek točno ob 7. uri zvečer. — Pri plesu svira Sv. Ivanska domača godba. — Vstopnina k veselici 20 kr.

Razne stvari.

„Naš cesar“. O mogočnosti „Družbe sv. Mohorja“ pričajo ti le podatki o knjigi „Naš cesar“. Knjiga se je tiskala udom v 77.131 iztisih, ki skupno tehtajo 38.565 klgr., ali dobrih 385 meterskih stotov. Da se knjige prevozijo, treba je 76 konj, 38 vozov in 38 hlapcev. Če bi se naložilo knjigo na knjigo, bi bil sklad visok 1140 metrov nad morjem, torej za polovico višji, nego je Šmarna gora pri Ljubljani. Vsi iztisi imajo 1.002.703 pol. Če bi vsi udje družbe sv. Mohorja stali v eni vrsti bi bila ta proga (77 kilometrov) tako dolga, kakor je iz Kranja v Trbiž ali pa iz Postojne v Trst.

Kakeršno seme, tak sad! Kako pišejo glasila socijalnih demokratov o vsakem, kdor se ne strinja slepo z njimi, vzlasti o svojih največjih sovražnikih duhovnikih, je pač znano vsakemu, kdor je le enkrat pogledal te obskurne, vmazane lističe. Tako pisarenje ne bistri duha, ne blaži srca, marveč goji strasti, razburja domišljijo, poraja sovraštvo in srd: iz mirnih ljudij dela morilce. Strašna zavrata smrt češkega duhovnika P. Horkega je njih delo. Morilci so ga napadli v mraku na razpotju in mu s sekuro prizadeli več težkih ran, vsled katerih je kmalu umrl. Taka krvava dejanja vpijejo tudi ž njih rudeče zastave!

Pri nas in v Rusih. Spomladi pretečenega leta je bila dovoljena in jeseni že otvorena nova tehnika v Kijevu. V Avstriji bi trebalo za kaj tacega gotovo več let. Pač lepi pojavi v naših severnih bratih, in lahko smo ponosni nanje, če tudi jih nemški „kulturvolk“ nazivlje barbare.

Plemstvo Italijanov ni mnogo prida. V Italiji se je ustanovil poseben urad, ki preiskuje opravičenost raznih naslovov. Vspeh tega delovanja je nepričakovan. Neštevilno italijanskih plemičev je urad prepričal, da nimajo v sebi niti kapljice modre krvi.

Na ameriške blaznike je zadnja vojna med Zjedinjenimi državami in Španijo močno vplivala. V Bostonu menijo razni blazni, da so razne odlične osebnosti zadnje vojske. Vedno več jih hoče biti tudi evropskih vladarjev. Mej blaznimi je sosebno priljubljen nemški cesar, katerega zastopa kar najmanj blaznih.

Potres se je pretekli teden pojavil na Grškem s precejšnjo silo. V petih krajih je vse opustošeno.

Umetni vulkan bode videti na svetovni razstavi v Parizu. Prireditelj bode stala 6 milijonov frankov.

Ljudomilje ruskega carja. Ruski car je iz svoje blagajne zopet daroval 500.000 rubljev kmetom v onih krajih, ki trpe bedo vsled slabe letine. Leta 1898. je potrošil car v isto plemenito svrhu 1.300.000 gld.

Nekaj realčne statistike. V preteklem šolskem letu je bilo v Avstriji 97 realk, in sicer največ, 29, na Češkem; 23 na Moravskem, 16 v Nižji Avstriji, 5 v Galiciji, po 4 na Primorskem, na Tirolskem s Predarlško in v Šleziji, 3 na Štajarskem, po 2 v Zgornji Avstriji in Dalmaciji, po 1 v ostalih kronovinah, med njimi na Kranjskem; 72 realk je bilo velikih, 25 malih; 64 jih je vzdrževala država, 24 dežele, 5 mesta, 3 zasebniki, 1 zaklad. Po jeziku je bilo realk 62 nemških, 25 čeških, 6 poljskih, 3 laške, 1 srbohrvaška, nobena dvojezična, nobena slovenska, nobena rusinska.

Krasna navada vlada na Koreji. Ko zatone solnce morajo iti moški domov in se pod najstrožjimi kaznimi ne smejo pokazati na ulici, kjer se zvečer in po noči sme sprehajati samo nežni spol.

Solnograških srečk glavni dobitok znašajoč 25.000 gl. (štev. 61200) še ni vzdignjen. Poleg tega je nevzdignjenih dobitkov še v vrednosti 7000 gl.

Laška sodba o slovenskem junaštvu. V četi dobrovoljcev, ki so hiteli Grkom na pomoč v vojni zoper Turke, kateri četi je zapovedoval Ricciotti Garibaldi, bila je tudi osmerica Slovencev. Ko se je sklenilo premirje, odredil je Garibaldi nekega dne, naj nastopi vsa četa. Čim se je zgodilo to, zaukazal je poveljnik, naj slovenski dobrovoljci izstopijo iz vrste. Potem je velel, naj se obrnejo nasproti fronti ter je vskliknil: „Na teh junakih se vzgledujte, ki so kakor levi. Ako bi bili vsi taki, hiteli bi bili gotovo od zmage do zmage!“

V ruskih novinah je večkrat čitati, kako rešuje Rusija praktičnim putem židovsko vprašanje brez krika in vika. Tako prepoveduje rusko ministerstvo za bogočastje ruskim Židom kupčijo s svetimi predmeti, kakor so: podobe svetnikov, svetinje, molitveniki itd. Seve v Izraelu je zavlada na to jok in stok, a odločni Rus ima zanj predebela ušesa.

V Čehih je umrl Frančišek Kvača. Pokojnik je bil prvobornik v navdušenih vrstah čeških krščansko-narodnih socialstov. Vera in narodnost je bilo njegovo geslo in smoter njegovega življenja.

Cigareta usmrtila človeka. Iz Dubrovnika poročajo: Neki delavec je sprehajaje se pušil cigareto. Kar se je cigareta razletela močnim pokom, tako da je kadilcu razmesarila lice. Nesrečnež je umrl isto noč. — V cigareti je bila najbrže kapica („kapselj“) za sprožiti puško. Upeljale so se stroge preiskave.

Principi socialnih demokratov. Kdor je že kdaj bil na kakšnem mokraškem shodu, je gotovo čul tožbe sircmakov, ki so revni kot cerkvene miši in lačni, da se jim želodec suši. Ti siromaki so socialni demokratje. Njih vodje pa niso taki reveži. Znani socialni demokrat Bebel ima v Švici ob Curiškem jezeru veliko krasno vilo, vredno pol milijona mark. Za vilo so obširni vinogradi, ki dajo lepe dohodke. Tu sem hodi Bebel na odpočitek, kadar je vtepel na svojih shodih v verne butice principe o enakosti in ravnopravnosti vseh socijev svetá. Na principe zida tudi drug vodja nemških socialnih demokratov, Auer. Na shodih kriči zoper versko-nravno vzgojo in samostanske šole sam je pa dal svojo hčerko vzgajati v neki uršulinski samostan. Takó poročajo nemški listi.

Nekaj statistike avstrijskih učiteljišč. Avstrija je štela v preteklem šolskem letu 44 moških in 18 ženskih učiteljišč. Prva so štela 6824 učencev, druga 2995 učenk; obe skupaj 9819 gojencev. Na moških zavodih je v primeri z letom poprej število palo za 99, na ženskih pa narastlo za 36, sploh torej palo za 63 gojencev. V najvišjih letnikih je bilo 1539 učiteljiščnikov in 828 učiteljiščnic. Na vsako moško učiteljišče je prišlo po 155, na vsako žensko po 166 gojencev, na vsak najvišji moški letnik po 35, na vsak ženski najvišji letnik po 46 gojencev. Ljubljansko učiteljišče je štelo: moško 105, žensko 161 gojencev; najvišja letnika pa 21, oziroma 35 gojencev. Najboljše obiskovano moško učiteljišče je imel gališki Lvov, namreč 251 učenk; najboljše obiskovano žensko učiteljišče Gorica s 245 učenkami, najslabše moško (78)

Bolcan; žensko (88) Linc. Značilno je, da se morajo učitelji za koroške in štajarske Slovence vzgajati na nemških učiteljiščih!

V Ameriko se je lani preselilo 91.989 avstrijskih podanikov — za 4000 več nego l 1897. To so žalostna znamenja!

Car Nikolaj je daroval peterburškemu geografičnemu društvu 42.000 rubljev za znanstveno ekspedicijo v srednjo Azijo.

Naraščajoče Židovstvo. Na vsem svetu živi 11 milijonov Židov. Mej temi jih pripada samo na Evropo 8 milijonov. Leta 1848 je bilo v naši državi približno 750.000 židovskih krvosesov, a danes pije že 2.000.000 židovskih vampirjev kri in življenske moči avstrijskim deželam. Kaj čuda, da tako raste ta plevel, saj mu dobro gnojita liberalizem in socialna demokracija!

Najnovejše vesti.

Iz državnega zbora. (Izvirno poročilo). Dunaj, 27. januarja. Seja se je pričela pod praporom tihe obstrukcije. Zapisnikarji so brali in brali razne prošnje in interpelacije, ne da bi jih kdo motil. Potem se je dvakrat po imenih glasovalo in končno je grajal socialist Daszynski, da zbornica nič ne dela, in da zakon o plači slug še ni dognan, ter zahteval, da se to v prvi seji zgodi. Odgovarjal mu je Mladoček Kramar. Kazal je na to, da opozicija vse zbornično delo zavira. To je levico silno razdražilo in ko je pritrjeval poročevalec Penížek govornikovim besedam raz lože poročevalcev in je ploskal z rokami, se je vzdignila na znamenje Hohenburgovo vsa nemška svojat proti Penížku. V zbornici je nastalo nepopisno kričanje med levico in med Čehi. Hohenburger, Gerstenmaier in Wolf so drvili v ložo poročevalcev, da bi Penížka napadli in ga iztirali, — a Čehi so jim sledili, da bi rešili Penížka. Nastal je med njimi pravcati pretep na galeriji in končno so Čehi siloma iztirali Wolfa iz galerije in iz zbornice. Predsedništvo ni moglo vzdržati reda in miru, in ko se je o tem dejstvu prepričalo, je predsednik dr. Fuchs zaključil sejo, rekoč, da se dan prihodnjega zborovanja pismeno prijavi. Tako so se končno poslanci in poslušalci vender le zabavali, — a način zabave je bil nedostojen, surov. — Prihodnja seja bode baje v torek. Govori se, da bode prihodnji petek zadnja seja.

Javorskega, načelnika poljskega kluba, je včeraj zvečer povozil neki dunajski izvoščik. Poškodovan je na čelu, a ne nevarno. Prepeljali so ga v njegovo stanovanje.

Italijanske poslance je v sprejel grof Thun danes ob 10. uri dopoludne. Izročili so mu resolucijo zadnjega laškega županskega shoda proti hrvatski gimnaziji v Pazinu.

Dunajčani proti Čehom Nemški nacionalci so sklicali dne 26 t. m. protestni shod Dunajčanov proti hujskanju dunajskih Čehov. Doživeli so fiasko. Došlo je samo 1200 ljudij, torej še toliko ne, kolikor jih je bilo na zadnjem češkem shodu. Wolf je proklinjal vse Slovence.

Na Ogerskem so se pogajanja mej vlado in opozicijo ustavila. Košuth se vladnim zahtevam ni hotel udati. Druge vesti zopet trdijo, da se pogajanja še nadaljujejo.

Iz deželnega šolskega sveta. Tržiški učitelj gospod Okoren je dobil nadučiteljsko službo v Kamniku in gospod Luka Jelenc, nadučitelj v Šenčurju pri Kranju pride na II. mestno šolo v Ljubljani.

Osebnosti. Sodni pristav v Buzetu, Jos. Zehet je imenovan okrajnim sodnikom v Ajdovščini, sodni pristav pri okrožnem sodišču v Gorici, Jos. Fon, pa sodnim tajnikom istotam. — Župan Hribar je nastopil tritedenski dopust.

Telegram iz Rudnika. Tukajšnji poročevalec „Slov. Naroda“ se je izgubil. Iščejo ga že ves teden. Sluti se, da je zagazil v Barje, ko je pobiral „otročji davek od hiše do hiše“. Prva žrtev škofovskih zavodov!

Načelstvo „Naše straže“ bo imelo dne 2. svečana t. l. svojo drugo sejo v Ljubljani. Razgovor bo o zunanji organizaciji društva, torej jako važen.

Velik požar je v Dolnjih Kamnjah pri Novem Mestu v noči od 22. do 23. t. m. naredil škode nad 16.000 gl.

Zbirka zakonov o vodnem pravu. Ravnokar je izšla zbirka zakonov in ukazov o vodnem pravu, o pospeševanju zemljedelstva v okrogu vodogradja, o neškodljivem odvrčanju gorskih vodá, o melioracijskem zakladu, o melioracijskih pojmih in o napravi in opuščanju vodnjakov, 9. zvezek ročne izdaje, izdal dež. tajnik Jožef Pfeifer, natisnil in zalóžil A. Klein & Comp. Knjiga je zlasti tudi dobro došla zaradi pridejanega jej skrbno izdelanega registra.

V Št. Petru na Krasu priredi družbe sv. Cirila in Metoda podružnica „Pivka“ dne 2. februarja 1899. v prostorih g. Ivana Korošec-a veselico, pri kateri sodeluje iz prijaznosti kvartet „Pivških pevcev“ ter „Šentpeterski tamburaši“. Igrala se bode igra „Ženski jok“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Med posameznimi točkami in po vsporedu svirala bode za veselo mladino izborna godba na lok.

Umetnost.

Drugi glasbeni večer, prirejen v četrtek po učiteljih „Glasbene Matice“ gg. Vedral, Junek, in Proháčka v mali, za glasbene prireditve manjšega okvira kar najboljše usposobljeni dvorani „Narodnega Doma“, se je izvršil lepo in dokaj povoljno. Dvorana je bila napolnjena občinstva. V treh razkošnih noveletah norvežana Nielo Gade-ja, skladbah spevne mile melodike, so podali gg. učitelji plod vestnega in v vsem uspešnega študija, kateri je kazal harmoniške lepote proizvajane skladbe v okusno vmerjeni obliki izvršitve po posameznih glasbilih. Uspešen je bil tudi poskus prve izvršitve kvarteta za godala, katero izvršitev je omogočilo prijazno sodelovanje gg. dr. Drachslerja in Pavel Lozarja. Izbral se je to pot Mozarta kvartet v D duru št. 21., kvartet mojstra in značilnega zastopnika kvartetnega skladanja. Kvartet stare klasične smeri, v katerem se spaja ljubeznjiva prisrčna in ko modro nebo jasna, veselo in odkritosrčno razpoložena harmonija z vzorno obliko komorno-glasbene konstrukcije. Soigra gg. izvrševateljev je vzbudila opravičeno nado, da se vzpenjo isti v soigri do lepih vspehov; že to pot so, kakor je to kazalo izvedenje 1. in 3. odstavka podali delo radostnega užitka. Gospoda Proháčka (klavir) in Junek (cello) sta se v posebnem nastopu odlikovala v Chopina briljantni polonezi op. 3., katera nudi obema instrumentoma jenakovredno težko ulogo. Da je gosp. Junek kot čelist vzoren mojster, je našemu občinstvu znano in smelo priznamo da si je isti s krepko, čutapolno igro in tehniško nezmotljivostjo pridobil prav globoko ukoreninjene simpatije. V klavirskem delu se je pa odlikoval gosp. Proháčka v drznih, fino izvršenih pasažah prav virtuožno kot pianist odlične vrednosti. Izraze burnega odobravanja si je vestno prisluzila gospica Mařenka Stropnicka z arijo Saint-Saënsa: „Simson in Delila“ in z arijo Ivana pl. Zajca: „Hajd v kolo“. Virtuožno je njeno vstvarjanje tonov, blesteča je kovina njenega glasu v visokih legah, odlično je njeno umetje v koloraturnem petju, za katero ji nudi Zajčeva arija mnoge lepe prilike in zares razkošno je bilo prelepo zvonko trilkovanje ob koncu pesmi. Navdušeno občinstvo je zahvalila gospica z dodano Foersterjevo pesmijo

—oe—

Slovensko gledališče. Nekaj besedic o uprizoritvi Schillerjevih „Razbojnikov“. O g. Inemannu govorim na drugem mestu.*) Amalijo je predstavljala gdč. Slavčeva. Za ta sicer meglen značaj nima ona pravega čuta in izraza. Izvrsten Kozinski je bila g. Danilova, bolje ga na našem odru nihče ne igra. Karla je igral gosp. Deyl. Pokazal je v ti ulogi vse vrline in nedostatke svojega kipečega naudušenja do igralske umetnosti. Mlad mož je, začetnik, pa skrajno vesten in priden. Slovenščini se je v kratkem času prav dobro priučil. Diči ga pri-

*) Odložiti smo morali žalibog feljton o Inemannu radi nedostajanja prostora do prihodnjega tedna.

kupna unanost in lep organ, dasi še ne povsem goden obsežni in izraziti modulaciji. Vsekako premalo se pa vglobi v svoje značaje. Zadovolji se skoro uže s tem, da jim da vrjetno in dosledno unanje lice. Pri tem pa trpi izraz govorne besede, ki najbolj karakterizuje posamezne značaje. Karla je označil vseskozi s pretulečo deklamacijo, to sicer učinkuje na maso, mislečega igralca pa ne sme zapeljati. Kako komičen je bil n. pr. prizor, ko Karol reši svojega očeta ter kriče deklamuje o nečloveškem svojem bratu, kolegi razbojniki pa prav sladko in mirno spavajo krog njega. Veliko manj v tem oziru, bi bilo umestneje. Stari grof Moor je bil izborno zastavljen z gosp. Danilom. Izmed razbojnikov je bil poleg g. Danilove najboljši gosp. Verovšek kot Švajcar. Omeniti mi je še g. Houso (komisar in Herman), g. Lovšina in g. Oreheka. Razbojniki, klateči se po čeških gozdih, bili so lepo obriti, oblečeni v lepe, nove obleke, obuti v svetle čevlje — o tem bi lahko govoril, pa to je stvar ukusa.

V soboto, dne 21. januarja so nepričakovano ponavljali pl. Tucičevo izborna dramo „Trhli dom“. Prvo dejanje je slabo uspelo. G. Inemann se je pa takrat tudi v tretjem dejanju povspel do verhunca svoje umetnosti. G. Verovšek je bil očitno boljši kot prvokrat. Uvideli smo že bolj, da njegova uloga ni tako

nepotrebna, kot sem to trdil preje. G. Verovšek je menda tudi isto uvidel, seveda popolnoma še ne. Omejitev jecljanja je vspeh g. House zdatno povečal. Gledališče je bilo prazno. Imeli bi igrati tako lepo uspelo Wagnerjevo opero „Lohengrin“. Nekaj ur pred predstavo pa so občinstvo presenetili lepaki z obvestilom, da opere ne bodo peli, ampak igrali dramo „Trhli dom“. Krivdo so seveda zvalili na vojaško godbo, ki je čisto nedolžna pri vsem tem. Krivec je le gledališki pisar in pravi sedanji intendat, ker vojaške godbe ni pravočasno obvestil, da v soboto ne bode drame, ampak opera. Mesto pa, da bi plačali vojaški godbi zahtevano svoto, imeli so raje prazno hišo. Gospodarji, da jim ni para! Rojaki, ki so od daleč priromali, da vidijo „Lohengrina“, pa so se lahko preverili, v kakšnih rokah je vodstvo slov. gledališča. Ah, ča ira, ča ira . . . m.

Repertoar slovenskega gledališča. Jutri dne 29. t. m. narodna igra Moréjeja „Revček Andrejček“. — Dne 31. t. m. četrtič opera „Lohengrin“. — Dne 2. februarja tretjič „Jožef v Egiptu“. Dne 4. februarja benefica kapelnika Hil. Beniška. — Dne 7. februarja prvič „Rokovnjači“, narodna igra s petjem. Pri igri sodeluje cel ženski in moški operni zbor. — Dne 10. februarja „Tri pari črevljev“, dunajska ljudska igra s petjem.

Podpisani usojam si slavnemu p. n. občinstvu, zlasti gospodom trgovcem uljudno naznaniti, da sem otvoril v Ljubljani

zavod za snaženje stanovanj in oken.

Prevzemam v snaženje izložbena in sobna okna ter likanje sob. Tudi cele nove stavbe prevzemam v temeljito očiščenje, istotako tudi javne zavode in urade.

Samo dopisnica na moj naslov zadostuje, da pridem takoj. 17 (3-1)

V obilni obisk se priporoča

Peter Matelič
Martinova cesta 81.

Jernej Čermelj

trgovina z južnim sadjem in zelenjadj
v Ljubljani, Semeniško poslopje,
za vodo nasproti mesarjem

se priporoča prečastiti duhovščini, cenj gospodinjam, sploh slav. občinstvu v nakupovanje vsakovrstnega, vedno svežega

južnega sadja in zelenjadi,

limon, pomaranč, karfijol, dateljev, razne solate, orehovitih jedrc, jabolok, česnja, čebule, fig itd. itd. 14 (5-1)

vse v največji izberi in razne kakovosti po nizki, blagu primerni ceni. Pri odjemanju večje množine pošljem blago rad na dom Vnanja naročila preskrbim točno z obratno pošto.

Prodajam blago na drobno in debelo.

Štirje naročniki

na opoludansko hrano

sprejmo se v kuharski šoli društva „Gospodinjska šola“ na Rimski cesti št. 9, pritlično. Mesečni abonement za lastno ceno 10 gl. 50 kr.

Istotam sprejemajo se tudi oglasi učenk za kuharsko šolo. Učnina 6 gl. mesečno.

15 (1-1) **Društvo „Gospodinjska šola“.**

Cenjenim založnikom

sporočamo, da bivši naš uslužbenec kot poslovodja

Franc Turk,

doma iz Višnje Gore, bivajoč še tu, ni že od 26. decembra 1898 v nikaki dotiki več s podpisano zadrugo. 16 (1-1)

Gospodarsko društvo v Trnovem na Notranjskem,
vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Na milijone zidarske opeke

na prodaj

18 (1-1)

po 11 gl. 1000 kosov!

Več pove upravnništvo „Slov. Lista“.

Naznanilo in priporočilo.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel od gosp. **Pavšner-ja** 10 (3-3)

krojaški obrt.

Vse stare gg. naročnike, posebno prečast duhovščino, uljudno prosim, da tudi mene blagovolijo v prihodnje s svojimi naročili počastiti — Potrudil se bodem vsako naročilo gg. duhovnikov točno in lično izvršiti, zagotavljam dobro delo in nizke cene.

Proseč za mnogobrojni obisk beležim velespoštovanjem

Josip Kastelic, krojaški mojster,
Vodnikov trg št. 4, nasproti c. kr. gimnaziji.

Slovinci!

Pristopajte

k

„Naši straži“!

VIZITNICE

priporoča

J. Blasnikova tiskarna
v Ljubljani.

Usojam si p. n. odjemalce zlasti na mojo oblastveno dovoljeno

razprodajo

garantirano pristne

žime za motrace

deloma lastnega izdelka opozarjati, pri koji sem cene za 10 do 20 kr. pri kilogramu znižal. 11 (4-3)

Razločiti treba je tako garantirano pristno žimo od one nepristne s fibrizom namešane, ki je kvalitativno za 50% slabeja in ki se v zadnjem času čim dalje v večji množini v kupčiji pojavlja.

Istotako znižal sem ceno pri „orin d' Afrique“ (morski travi) od 8 na 7 kr. kilogram. En gros še ceneje.

M. PAKIČ, Ljubljana.

NB. Kupujem vsako množino

konjskih in govejih repov

po najboljših cenah, katere dam potem sčistiti in v žimo spresti.

Zaloga mestne elektrarne.

Naznanjam uljudno prečast duhovščini in slav. občinstvu, da sem prevzel **založništvo in izdelovanje**

električnih svetiljk mestne elektrarne.

V zalogi imam poleg lastno izdelanih **cerkvenih oprav in cerkvene orodja** veliko različnih

lestencev, držajev in opor iz bronca, železa, stekla itd.

za **električno razsvetljavo** v cerkvah, sobah, dvoranah, delavnicah itd., izvršenih v najslovičnejših tovarnah za električno pripravo. — Vsako naročilo izvršim točno in natančno po izvirnih tovarniških cenah.

Po nizki ceni prirejam stare lestence in svetilnice za električno razsvetljavo. 12 (3-3)

V obilna naročila se uljudno priporočam velespoštovanjem

Leopold Tratnik,

V Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 27.

Rustrovani katalogi in ceniki raznih slovitih tovarn so na ogled na razpolago.

Zastopstvo mestne elektrarne.